Rapla raamatukogu 110

20. sajandi algus

- **1903** - Rapla raamatukogu ajaloo algusaasta:

Rapla karskuskuratooriumi teemajas alustas tegevust **raamatukogu-lugemistuba**. Eestvedajaks oli proviisor **Hans Saat**.

- **1913 -** kogus umbes 1500 raamatut, avatud 2 korda nädalas kella 12-15. Raamatukogu üle pidas järelvalvet algkooli juhataja Anton Künnapuu.

- Aastatest 1914-1916 puuduvad andmed raamatukogu olemasolu kohta Raplas.

- **1917** asutati Rapla Hariduse Selts, muuhulgas pandi alus ka raamatukogule.
- Selts ostis Alu mõisnikult postkontori hoone. Sinna sai ruumid seltsi raamatukogu. Ka varasem raamatukogu oli asunud samas hoones.

- Seltsi raamatukogu juhatajaks sai kohalik õpetaja **Hilda Leo**.

- Raamatukogu oli avatud pühapäeviti, lugemislaud iga päev.

- Kogus oli 1920. aastal keskel 1228 raamatut.

Küsimusleht raamatukogude kohta.

1. Raamatukogu nimetus Rapla Hariduse Seltsi rahvaraamatukogu
2. Raamatukogu ülewalpidaja seltsi ehk asutuse nimetus Rapla Hariduse Selts.
3. Aadress: Harju maakond Rapla kihelkond Rapla
   wald Rapla alev ~~küla~~
4. Kaugus linnast viiskümmend Kaks wersta Tallinnast, (lähemast) raudtee jaamast Hermetist 2 3/4 wersta wersta
5. Raamatukogu asutamise aeg 5 Sept. 1917 a.
6. Kas raamatukogu on kõigile soowijaile, wõi ainult seltsi liikmeile tarwitada? Raamatukogu on awatud kõigile soowijaile.
7. Kus asub raamatukogu (wallamajas, koolimajas, seltsimajas, talus j. n. e.), ja kas on kogul omaette ruum tarwitada? Seltsimajas; kogul on omaette ruum.
8. Mitu wersta on raamatukogu asupaigast kõige kaugema lugeja elukohani? (raamatukogu raadius) 14 wersta.
9. Kas on raamatukogu juures lugemistuba? On
10. Mis ajal on awatud raamatukogu? Iga pühapäewal
    lugemislaud? Iga päew.
11. Kui kaua wõib lugeja raamatut oma käes pidada? 2 nädalat; tarkekorral eraldi.
12. Kas ja kuipalju wõetakse ülemäära aja eest trahwi? 1% raamatu hinnast nädalas.
13. Kas ja kui palju wõetakse lugemise eest maksu? Lugemine tasuta
14. Kas ja mis määral wõetakse lugejailt kautsjoni? Wõtakse loetawate raamatute wastu hind.

Väljavõte raamatukogude küsitluslehest aastast 1920

15. Kui palju on kogus raamatuid? köites 490 eks. köitmata 738. eks.
kokku 1228. eks. Nende seas ilukirjanduslise sisuga 875 eks.

16. Kas antakse köitmata raamatuid lugemiseks wälja? Antakse

17. Kui palju on raamatukogul tarwitajaid? 118

18. Kui palju oli raamatukogul tarwitajaid 1919 a.? 106
Nende seas kooliõpilasi 17.

19. Mitu raamatut anti 1919 a. lugemiseks wälja? (raamatute aastane läbikäik) 1943.

10. juunil 1920.

Allkirjad:
Raamatukogu juhat. Hilela Leo.

Väljavõte raamatukogude küsitluslehest aastast 1920

- Pärast Hilda Leo surma 1924 kandsid elanikud suure osa raamatutest laiali.

- Raamatukogu tegevus võeti uuesti kontrolli alla aprillis 1925.

- Seoses avalike raamatukogude seaduse kehtestamisega , arvati Rapla haridusseltsi raamatukogu aastal 1925 **avalike raamatukogude võrku**.
- Raamatukogu hakkas saama riigilt rahalist toetust.

Nr. 39. Riigikogu poolt 6. juunil 1924 a. wastu wõetud

Awalikkude raamatukogude seadus.

I.

§ 1. Awalikkude raamatukogude ülesanne on wõimaldada kodanikkudele kirjanduse tarwitamist.

Protokoll # 1.

Koosolek oli 23 aprillil 1925 a.

Koosolekul olid kommisjoni liikmed: Rüütman, Saksberg, Roosiman ja Uustalo.

Päevakord:

1) Ametite määramine
2) Raamatukogu kodukorra väljatöötamine

I.

Ametid jaotati järgmiselt ära:

Raamatukogu kommisjoni esimees — r. A. Uustalo
" " kirjatoimet. — " A. Timm
" raamatute väljaandja — is A. Roosiman.

II.

Raamatukogu kodukorra väljatöötamine lükati edasi, põhjendades sellega, et maakond ise kodukorra välja saadab.

Protokoll ametite määramisest aastal 1925

- 1930 töötati välja Rapla hariduse seltsi avaliku raamatukogu ja selle toimkonna kodukord.
- Kogus oli ca 2000 raamatut.
- Raamatukogu oli avatud igal pühapäeval 11-13.
- Lugemiseks anti koju kuni 5 raamatut.

- 1931 valiti uueks raamatukoguhoidjaks panga kassapidaja **Tõnis Kildema** (1897-1942).

- Koos poja Kallioga said nad Tallinnas kursustel raamatukoguhoidja kutsetunnistuse.

1930ndad

- 1931. aastaks oli kogus raamatuid ca 2000.
- Vihikkataloogi asemel seati sisse kaartkataloog
- Raamatukogu sai ruumid 1933. aastal valminud uude seltsimajja
- 1935 tähistati laiaulatuslikult Eesti Raamatu Aastat

Raamatukogu 1940/41 aasta eelarve

Tulud

Kirjanduse soetamiseks	vallavalitsuselt	kr 140.–
	riiklik toetus	" 30.–
	Haridusseltsilt	" 100.–
Majanduskuludeks	vallavalitsuselt	" 10.–
	Haridusseltsilt	" 120.–
Loodetav puhastulu loteriidest ja piidudest		" 100.–
	Kokku	500.–

Kulud

Uute raamatute soetamine	kr 220.–
Ajalehed ja ajakirjad	" 10.–
Raamatute köitmine	" 100.–
Raamatukogu juhataja palk	" 120.–
Ruumide üür, küte ja valgustus	" 30.–
Asjaajamine	" 10.–
Kindlustusmaks	" 10.–
Kokku	500.–

Raamatute ostmiseks saadi 1940. aastal erakordset riiklikku toetust rbl. 36.–

1941-1945

Raamatukoguhoidjana töötas **Kallio Kildema**, kes õppides Tallinna Õpetajate Seminaris, avas igal pühapäeval raamatukogu ukse ja jätkas oma isa tööd.

- ENSV Hariduse Rahvakomissariaadi Teatajas augustis **1940** avaldatud nimekirja alusel hakati raamatukogust kõrvaldama mittesoovitatavaid raamatuid.

Mälestused iseseisvuse võitluspaigrest I.	√		4 75
—·— —··— —·— II.	√		5 25
Kindrall Johans Laidoner.	√		1 65
Matisoo Kustas Õppursõdur jutustab.	√	3 –	
Jaago Jaan Mälestused	√	2 25	
Jaan Tõnisson Mälestusi 60 a sünnipäevaks.	√		2 00
Roht Richard Sõjasõrt.	√	4 50	
Seljamaa Julius Paikesepaistelne revolutsioon.	√		1 90
Tammian A. Jüri. Vilms.	√		1 75
Grosschmidt E. Pealun mängi all.	√	3 30	
—·— · Sauras heitluses.	√		5 00

Väljavõte 1940. aasta kustutusaktist

1945-1950

1945

- Raamatukogu asus endiselt kultuurimaja kantselei maja teisel korrusel.
- Juhatajaks sai **Aliide Roose**, kes asus raamatufondi taastama kohalike inimeste toel.

1948

- Raamatukogu sai uue ruumi jõeäärses majas Tallinna maanteel.
- Uueks nõudeks oli igakuiste tööarunnete esitamine valla kultuurhariduse inspektorile.

1950-70ndatel olid raamatukogutöötajad haaratud kõikvõimalikesse kampaaniatesse – valimised, loendused, varumised, näitliku agitatsiooni kujundamine majandites jne

Harjumaa Täitevkomitee
Kultuurhariduse osakond

Харюмааского уезда ЭССР
культурно-просветительный отдел

17.08.50

aug. 1950

Nr. 543/7

Sm. Roose Alide.

Vastuseks Teie avaldisele Harjumaa TK Kultuurhariduse osakond teatab, et nõustume Teie puhkusele minekuga kui vald on täitnud oma varumisplaani.

/E.Tint/
Harjumaa TK Kultuurhariduse osakonna juhataja.

Dokument aastast 1950

1950ndad

1954

- Raamatukogu kolis taas kultuurimaja hoonesse.
- Raamatuid oli kogus 9,5 tuhat (1956).
- Kohtuti kirjanikega (Rummo, Laht, Sirge, Kuusberg jt), korraldati kirjanduslikke kohtuid.
- Tihe oli side ajalehe Ühistöö töötajatega, kes aitasid massiüritusi läbi viia.
- Külaraamatukoguhoidjatele toimusid regulaarsed seminarid.

Fotol raamatukoguhoidja Selma Ranne (Kosenko), juhataja Ludmilla Mätas

1960ndad

1961
Fotol paremalt raamatukogu juhataja Mall Koger (Kallaste), lugemistoa juhataja Ludmilla Mätas, raamatukoguhoidja Olga Hindremäe, koristaja D. Õun

Raamatuväljapanek 1960ndatel

Fotol raamatukogu peauks 1960ndatel.

Raamatukogu ruumid asusid postkontori ja kultuurimaja vahel.

VII Rapla Raj. Raamatukogu juhataja m. koger.

Rajooni raamatukogud tuvad igas kvartalis ühe põllumajanduslike ürituse. Möödunud aasta IV kvartali lõpu nõõtumisõhtu ürindlastega põllumajandusest. Tulemus: kolhoosis, kus varem oldi maximõõjsi vastu, hakati seda rakendama.
On korraldatud põllumajandusalaseid küsimuste-vastuste õhtuid. Raamatukogudes tsüklilise raamatunäitus: „Sinule põllumees"
Põllumajandusalased lõõtajad iri aruel.

Väljavõte Rapla, Vändra ja Paide kultuuritöötajate ühisseminari protokollist 19. apr. 1961

Lasteraamatukogu

- **1952** eraldati raamatukogu fondist lastekirjandus ja asutati **lasteraamatukogu** – algselt iseseisev asutus, 1974. aastast keskraamatukogu lasteosakond.

Lasteraamatukogu juhatajad
1952-1954 **Ella Allik**
1954-1958 **Saima Tamre**
1961-1973 **Tiiu Hiielo**
1973-1990 **Saima Tamre**

Aastail **1956-1985** asus lasteraamatukogu Tallinna mnt jõeäärses majas (lammutatud 1980ndate lõpul).

- Lasteraamatukogu korraldas asutamisest alates palju osavõturohkeid lasteüritusi.
- 1977-1987 toimusid igakevadised lasteraamatunädala üritused, mis haarasid lapsi kogu rajoonist.

- 1986-1996. aasta alguseni asus lasteraamatukogu Mahlamäe tn 8 korterelamu ümberehitatud korterites.

Aastakümneid oli lasteraamatukogu eestvedajaks ja hingeks juhataja Saima Tamre.

Fotol seisavad lasteosakonna töötajad Leili Oja, Urve Ellandi, Aili Asumets

Lasteraamatukogu 40. sünnipäev 1992 –
koos olid lasteraamatukogus/lasteosakonnas töötanud inimesed

- **1974** - pärast partei ja komsomoli rajoonikomitee väljakolimist eramust Viljandi mnt 9, sai raamatukogu enda valdusse maja esimese ja keldrikorruse.

- **1986**. aastast oli võimalik kasutada kogu maja.

Nõukogude perioodi iseloomustas nõue propageerida ühiskondlik-poliitilist kirjandust ning vennasrahvaste ilukirjandust.

- Poliitiliste lipukirjade varjus tehti sisukaid kirjandusüritusi, kohtuti kirjanikega.
- Korraldati regulaarselt Rapla rajooni raamatunädalat.

Villem Gross

Andres Ehin ja Ly Seppel

Juhan Viiding

Ülo Tuulik

1974 - **Rapla Rajooni Raamatukogust** sai **Rapla Keskraamatukogu**, tsentraliseeritud süsteemi keskus, millele allusid majanduslikult ja juriidiliselt kõik rajooni alevi- ja külaraamatukogud.

- Süsteem kehtis kuni **1990ndate** alguseni, mil kohalikud omavalitsused raamatukogude haldamise üle võtsid.

Raamatukogubuss

- Tsentraliseerimise käigus likvideeriti hulk väikseid külaraamatukogusid. Paarikümnes peatuspunktis hakkas elanikke teenindama raamatukogubuss, mis sõitis kuni 1995. aastani ehk bussi amortiseerumiseni.

Raamatubussi peatused Kärplas

Vaimõisas

Raamatukoguhoidjad ja buss 1995

Keskraamatukogu üheks ülesandeks on läbi aegade olnud rajooni raamatukogutöötajate täiendkoolituse korraldamine.

Rajooni raamatukoguhoidjate seminar lugemissaalis 1987

Raamatukogu ja töötajad 1990ndatel

Kojulaenutuse vaateid 1995

Kojulaenutuse raamatukoguhoidjad Aime Miil ja Laine Laurimaa
1995

Bibliograafid Katrin Kokk ja Kaja Tammar

Lugemissaal
1995

Juhataja Ilvi Laidna ja pearaamatukoguhoidja Katrin Niklus
1995

Komplekteerimisosakond 1995: (istuvad) Linda Paas, Kaja Kivisaar ja Tiiu Hiielo,

Keskraamatukogu kollektiiv 1993

Seoses erastamisega tuli omanikule tagastada Viljandi mnt 9 hoone. Raamatukogu jaoks hakati **1995**. aastal ümber ehitama endist lasteaia maja. Maja ühte tiiba sai ruumid täiskasvanute gümnaasium.

Lasteaia Kukerpall maja enne ümberehitust raamatukoguks-kooliks

Äsjavalminud maja kevadel 1996

Raamatukogu pidulik avamine
10. aprill 1996

Seoses uue raamatukogumaja valmimisega **lasteosakonna** töö eraldi üksusena lõpetati, tekkis ühtne teenindusosakond.

1996

2013

- Raamatukogu saalist kujunes kohe populaarne **kunstigalerii**.

Esimene näitus oli Saima Randjärve maalidest 1997.

Kaartkataloogist e-kataloogi

1997 - kasutusele võeti elektrooniline raamatukoguprogramm Kirjasto. Alustati raamatufondi sisestamist e-kataloogi.

2003 – kasutusele võeti veebipõhine raamatukogude infosüsteem URRAM

2004. aastast on lugejateenindus elektrooniline.

Vorm nr. 14
Форма № 14

(наименование библиотеки)
(raamatukogu nimetus)

Aadress / Адрес: Viljandi 9

Telefon / Телефон: 55-464

LUGEJAPILET
ЧИТАТЕЛЬСКИЙ БИЛЕТ

Nr. / № ~~971~~ ~~1034~~ ~~1013~~ ~~712~~ ~~787~~ ~~126~~ 921

Raamatud tuleb tagastada hiljemalt tähtajaks

Книги нужно возвращать не позднее указанного срока

12.02.86
11.04.86
12.05.86
26.05.86
8.08.86
7.12.86
24.12.86
12.01.87
4.05.87
8.05.87
14.05.87

Lugejapilet 1980ndatel ja tänasel päeval

2003 - raamatukogu 100

Koos on erinevate põlvkondade raamatukogutöötajad

Raamatukogu 100

Rapla valla esindus õnnitlemas

Töötajad 2007

Igapäevatöö

etv

Traditsioonilisi üritusi viimasel kümnendil

- Las laps loeb – uute vallakodanike õnnitlemine
- Muinasjutuõhtud mudilastele
- Mälumäng põhikooliõpilastele
- Koduloopäevad
- Volbriõhtud
- Emakeelepäeva tähistamine
- Kohtumised kirjanikega
- Nimestiku „Hea raamat“ koostamine lastele

LAS LAPS
LOEB

Muinasjutuõhtud mudilastele toimuvad 2007. aastast

Mälumänguküsimused kirjandusest ja koduloost maakonna põhikoolide õpilastele olid aastaid raamatukogutöötajate teha ning hinnata.

Esimene koduloopäev 2008

2010

Koduloopäevad 2009-2010

2009

2010

Koduloopäev 2011

Volbriõhtud

Emakeelepäevad

2008

2009

2010

2011

2013

Kohtumised

Raamatukogupäevadel on lugejate teenindamisel kätt proovinud valla tuntud inimesed

Aare Heinvee

Margus Mikomägi

Alar Mutli

Ehini pingikobar ja luulelõunad 2013

Aasta **koolitussõbralikum** organisatsioon 2011

TÄNUKIRI

Hari ennast ise ja püüa sellega,
mis sa oled, teistele mõjuda.
/W. Von Humboldt/

RAPLA KESKRAAMATUKOGU

AASTA KOOLITUSSÕBRALIKUM
ORGANISATSIOON 2011

Soovime uuenduslikke ja innustavaid mõtteid
edaspidiseks!

Jaak Aaviksoo
minister

7. oktoober 2011
Tartu

Haridus- ja Teadusministeerium

Raplamaa aasta koolitaja 2011
pearaamatukoguhoidja
Katrin Niklus

Maakonna raamatukogutöötajate seminarid

Mälumänguvõistkonnad on edukalt esindanud Raplamaad kirjanduse tundmise võistlustel

Balti koostöö

- Madona Rajooni Raamatukogu, Anykŝčiai Rajooni Rahvaraamatukogu ja Rapla Keskraamatukogu koostöölepingule kirjutati alla 10. mail 2007

RAPLA KESKRAAMATUKOGU

Juhatajad läbi aastate

- 1918- 1924 Hilda Leo
- 1925-1930 A. Roosiman
- 1930-1931 R. Nõu
- 1931-1941 Tõnis Kildema
- 1941-1944 Kallio Kildema
- 1945-1951 Aliide Roose
- 1951-1953 Ludmilla Mätas
- 1954-1956 Selma Kosenko
- 1956-1972 Mall Kallaste
- 1973-1975 Tiiu Hiielo
- 1975-1977 Lii Rohula
- 1978-2005 Ilvi Laidna
- 2005- Õie Paaslepp

1983

Keskraamatukogu töötajad oktoobris 2013, kui tähistati raamatukogu 110. aastapäeva

RAPLA KESKRAAMATUKOGU

Lasteaia 5, Rapla
www.raplakrk.ee

TULE HOMME JÄLLE!